

TALOUSARVIOALOITE 175/2008 vp

Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta aiheutuviin kustannuksiin

Eduskunnalle

Valtion talousarvioihin on vuodesta 2000 lähtien varattu vuosittain määräraha sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle lasten ja nuorten psykiatrian palvelujen kehittämiseksi ja järjestämiseksi. Hallitus esittää talousarviossaan vuodelle 2009 kyseistä momenttia poistettavaksi kokonaan. Kuluvan vuoden aikana momentilla ohjattiin rahaa lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen kulujen kattamiseen kunnissa. Tähänkään tarkoitukseen ei raha riittänyt. Kunnissa odotetaan valtion korvaavan ensi vuonna sataprosenttisesti kuntien lasten ja nuorten oikeuspsykiatriset tutkimukset kyseessä olleen momentin ulkopuolisella rahalla.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämiseen suunnattu rahoitus on ollut kunnissa erittäin tarpeellista vakavasti puutteellisen psykiatrisen hoidon rahoituksen lisänä, ja sillä on konkreettisesti voitu palkata apua antavia henkilöitä, niin että karmaisevan kauas ministeriön suosituksista pudonneita vakanssien määriä esimerkiksi koulupsykologien osalta on voitu kunnissa lisätä ja näin kehittää varhaisen vaiheen puuttumista. Näin pahimmillaan inhimillisiin katastrofeihin ja parhaimmillaan kalliisiin erikoishoitoihin päätyvien lasten lukumäärää on saatu hieman pienennettyä.

Hallitus on yrittänyt esittää momentin poistamista edellisinäkin vuosina, mutta eduskunnan voimakkaan vastustuksen takia määräraha on säilynyt.

Kyseisen erityisvaltionavustuksen turvin maamme sairaanhoitopiirit ovat voineet toteuttaa alueillaan hyvin tarpeellista palvelujärjestelmän rakennemuutosta, jota voimakkaasti muuttunut lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon ja tutkimuksen tarve on edellyttänyt. Eri puolilla maata on jatkettu lasten ja nuorten nuorisopsykiatrian hankkeita ylivuotisilla rahoilla. Onnistuneet hankkeet ovat kuitenkin monesti saaneet kunnat mukaan jatkamaan esimerkiksi hankerahoilla aloitettuja koulupsykologien virkoja omalla rahallaan. Näitä kovin tarpeellisia uusia hankkeita ei voida suunnitella eikä toteuttaa ilman kyseistä määrärahaa.

Lasten mielenterveysongelmat lisääntyvät koko ajan. Stakesin koululaisten hyvinvointia selvittäneiden tutkimusten mukaan lapsista ja nuorista 15—20 prosentilla on psyykkisiä häiriöitä ja noin 7—8 prosentin arvioidaan olevan psykiatrisen hoidon tarpeessa. Vakavasti masentuneita lasketaan olevan jopa 5—10 prosenttia nuorista. Viimeaikaisten tutkimusten mukaan psyykkiset ongelmat ovat valitettavan yleisiä jo alle kouluikäisillä.

Hallitus väittää ohjelmassaan, että "erityishuomiota kiinnitetään lasten, nuorten, työikäisten ja vanhusväestön mielenterveysongelmien tunnistamiseen, palveluiden saatavuuteen sekä mielenterveystyön osaamiseen".

Hallitusohjelma esiintyy kovin falskina hallituksen lopetettua jo tänä vuonna erityisen mo-

mentin kautta jaetun kehittämisrahoituksen lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin. Vuodelle 2009 suunnattu talousarvioselitys sisältää merkinnän ainoastaan 2 000 000 euron käyttämisestä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämiseen (momentti 33.60.31). Pienuuttaan nollastuva summa on katastrofaalisen riittämätön edes kuntien lasten ja nuorten mielenterveystyön huutavan tarpeen hätäpaikkauksena. Tämä tulee kin korjata erillisellä momentilla tarkoitukseen suunnatulla rahoituksella.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta palauttaa valtion vuoden 2009 talousarvioon momentin 33.60.38 ja osoittaa momentille 14 000 000 euroa lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Matti Kangas /vas
Matti Kauppila /vas
Markus Mustajärvi /vas
Kari Uotila /vas
Mikko Kuoppa /vas
Erkki Virtanen /vas
Minna Sirnö /vas
Merja Kyllönen /vas

Paavo Arhinmäki /vas
Annika Lapintie /vas
Martti Korhonen /vas
Jaakko Laakso /vas
Jyrki Yrttiaho /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Veijo Puhjo /vas